

การศึกษา เพื่อพัฒนา คนตลอด...ช่วงชีวิต

วารสารการศึกษาไทย
THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

www.onec.go.th
ตุลาคม ๒๕๕๖ ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑๐๐

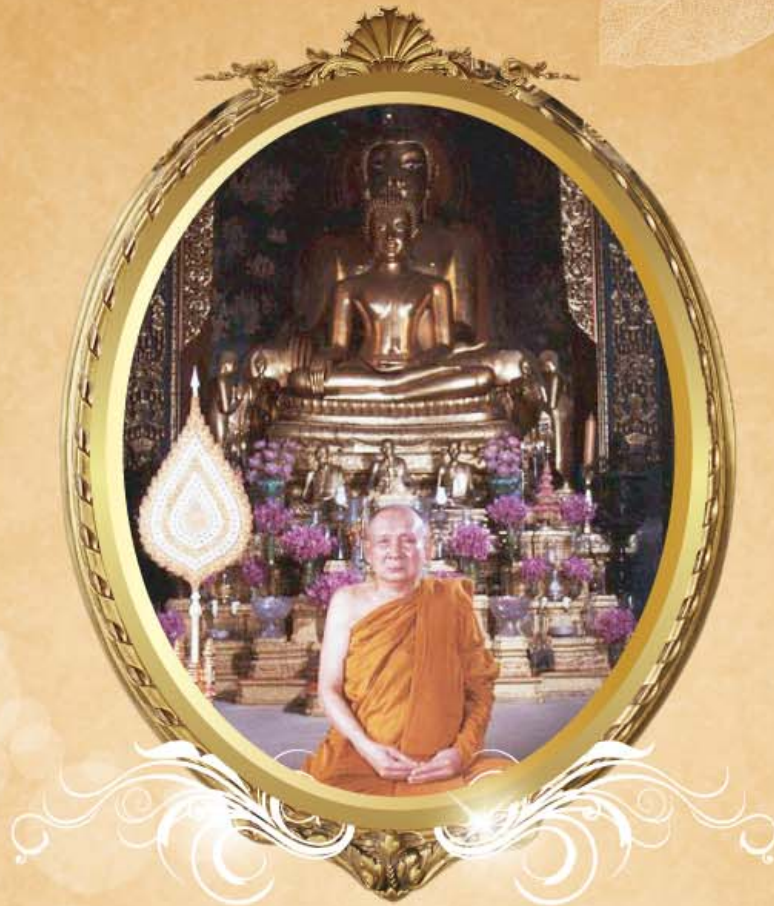

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา Office of the Education Council
www.onec.go.th

ขอแสดงความอาลัยถวายแด่

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

เกล้ากระหม่อม

ผู้บริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ก่อนอื่นในเดือนตุลาคมนี้ ชาวสภาการศึกษาขอต้อนรับรองเลขาธิการ สภาการศึกษาคนใหม่ "ดร. รัตนา ศรีเหรัญ" ด้วยความยินดี

สำหรับภารกิจที่โดดเด่นและสำคัญของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในขณะนี้ คือ การจัดทำแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ที่สืบเนื่องมาจาก นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้สั่งการให้จัดทำแผนการศึกษาระยะยาวที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ได้มอบหมายภารกิจที่สำคัญนี้ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแผนการศึกษา (Blueprint) เพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

หลังจากได้รับมอบหมาย สำนักงานฯ ได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำ (ร่าง) แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตและจัดประชุมเชิงปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ องค์การมหาชนต่าง ๆ อาทิ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ฯลฯ มาร่วมให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อให้แผนการศึกษามีความครอบคลุมในทุกด้าน ทุกมิติ โดยได้จัดทำรายละเอียดของแผนในประเด็นหลัก ๔ ประเด็น คือ ๑) การบริหารและจัดการศึกษา ๒) องค์กรความรู้ ทักษะ สมรรถนะ แนวการจัดการเรียนรู้ ๓) การวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน และ ๔) การติดตาม วิเคราะห์และประเมินผล ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการก้าวหน้าไปมาก และวารสารการศึกษาไทยฉบับเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ นี้ ก็ได้รวบรวมรายละเอียดของการจัดทำแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตดังกล่าวมานำเสนอท่านผู้อ่านในรายงานพิเศษ ๑ และรายงานพิเศษ ๒

สำหรับเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๖ สำนักงานฯ มีแผนการจัดประชุมทางวิชาการของสำนักงานประจำปี ๒๕๕๗ ครั้งที่ ๑ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการยกระดับการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งได้รวบรวมผลงานด้านการศึกษาในด้านต่าง ๆ มานำเสนอ เช่น แผนการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘) การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ฯลฯ ซึ่งวารสารการศึกษาไทยฉบับหน้าจะรวบรวมมานำเสนอเช่นเคย อย่าลืมติดตามอ่านนะคะ

นางสุรางค์ โพธิ์พุกขวงค์
ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

๐๔ ประวัติและผลงานรองเลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.รัตนา ศรีเหรียญ)

๐๖ ข่าวย่อยสภา

สุภสิทธิ์ ภูภักดี

- เลขาธิการสภาการศึกษา ต้อนรับรองเลขาธิการ สกศ. คนใหม่
- สภาการศึกษาหารือการจัดทำแผนการศึกษาระยะยาวร่วมกับสภาพัฒนา
- รมว.ศธ. สนทนาในรายการถ่ายทอดสด "เวทีปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน"
- สกศ. ร่วมระดมสมองจัดทำแผนปฏิบัติการ และพัฒนาบุคลากร ประจำปี ๒๕๕๗
- เลขาธิการสภาการศึกษาหารือร่วมกับธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย
- สกศ. จัดกิจกรรมคาราวานหนังสือเด็ก จ. พะเยา

๑๒ รายงานพิเศษ ๑

สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษาระดมความคิดเห็นยกร่างแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๑๖ รายงานพิเศษ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเดินทางเต็มกำลังผนึกทุกภาคส่วนร่วมทำแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๒๓ บทความ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน : พัฒนาการของไทย
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้

๒๗ IT Café

ฟอนต์แห่งชาติ
วิษุลาวัฒน์ พิทักษ์ผล

คณะที่ปรึกษา

เลขาธิการสภาการศึกษา

(นางสาวศศิธารา พิชัยชาญณรงค์)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

(นางรัตนา ศรีเหรียญ)

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

(นางสุรางค์ โพธิ์พฤษขวรงค์)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและ
พัฒนาระบบการเรียนรู้

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาระบบการศึกษา

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือ

กับต่างประเทศ

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารสาธารณะ

กองบรรณาธิการ

นางสุรางค์ โพธิ์พฤษขวรงค์

บรรณาธิการ

นางสาวสุวิณา เกษณะศิลปะ

นางสาวทัศนีย์ เนียมบุบผา

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายศิริรัตน์ ชำนาญกิจ

นายสุภสิทธิ์ ภูภักดี

นายสุภาชัย พันธุ์เดช

ถ่ายภาพ

วัตถุประสงค์การจัดทำ

๑. เพื่อรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในแต่ละเดือน
๒. เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ต่อสาธารณชน
๓. เพื่อเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาศึกษากับบุคคล/หน่วยงานต่าง ๆ
๔. เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา

ประวัติและผลงาน

ชื่อ ดร.รัตนา ศรีหรัญ
ตำแหน่ง รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ประวัติการศึกษา

- การศึกษาระดับบัณฑิต (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
- การศึกษามหาบัณฑิต (วัดผล) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (วัดผล) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการฝึกอบรม นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ รุ่นที่ ๔๔

ประสบการณ์

- ผู้อำนวยการกองวิชาการบริหารงานบุคคล สำนักงาน ก.ค.
- ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล สำนักงาน ก.ค.ศ.
- รองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงาน ก.ค.ศ.
- ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
- เลขาธิการ ก.ค.ศ.
- กรรมการและเลขานุการ ก.ค.ศ. และอนุกรรมการใน อ.ก.ค.ศ.วิสามัญฯ ที่ทำหน้าที่แทน ก.ค.ศ.
- อนุกรรมการใน อ.ก.ก.วิสามัญเกี่ยวกับการศึกษา และอ.ก.ก.วิสามัญเกี่ยวกับระบบราชการของกรุงเทพมหานคร
- กรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานและผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรุงเทพมหานคร
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยสยามและมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ผลงาน/งานวิจัย

- การกำหนดและพัฒนานกฏ ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕
  - กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕
  - ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนคนพิการ พ.ศ.๒๕๕๖
  - การกำหนดอัตราเงินเดือนสำหรับคุณวุฒิที่ ก.ค.ศ. รับรองและการกำหนดอัตราเงินเดือนผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)
  - มาตรฐานตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วยและตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)
  - การกำหนดกรอบอัตรากำลังบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

- การกำหนดตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

- หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) ในเขตพื้นที่ปกติ และเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้

- หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดตำแหน่งและประเมินบุคคลตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

- หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ และก่อนแต่งตั้งให้มีและเลื่อนวิทยฐานะ

- หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะกรณีต่าง ๆ

- หลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา

- วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหิดล รามคำแหง ศิลปากร สยาม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ฯลฯ

งานวิจัย

- การศึกษาค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบที่วิเคราะห์ด้วยทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎี การตอบข้อคำถาม เมื่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างแปรเปลี่ยน

- มาตรฐาน ETS : คุณภาพและความยุติธรรม

- การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูของข้าราชการครูที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งจากการสอบแข่งขันกับการคัดเลือกตามโครงการครูทายาท

- การประเมินคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีครูครูทายาท ระดับมัธยมศึกษา

- นโยบายปฏิรูปครู : ศึกษาเฉพาะกรณีการสรรหาครู

- การส่งเสริมคนพิการเข้าทำงานด้านการศึกษา

- การศึกษาความพอดีของเขตพื้นที่การศึกษา

- การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากับคุณภาพการศึกษา

- การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตรากำลังกับคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

รางวัล

- ข้าราชการพลเรือนดีเด่น ปี ๒๕๓๖

วิสัยทัศน์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษา เพื่อให้การศึกษาไทยก้าวไกลสู่มาตรฐานสากล

เลขาธิการสภาการศึกษา

ต้อนรับรองเลขาธิการ สกศ. คนใหม่

เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๖ เลขาธิการ
สภาการศึกษา (ดร. ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์)
มอบช่อดอกไม้แสดงความยินดี และกล่าว
ต้อนรับ รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนใหม่
(ดร.รัตนา ศรีเหรัญ)

จากนั้น รองเลขาธิการสภาการศึกษารับไหว้
พระพุทธรูป ศาลพระภูมิ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำ
สำนักงานฯ พร้อมถ่ายภาพหมู่ร่วมกับผู้บริหาร
ข้าราชการ สกศ. และคณะจากสมาคมรองผู้อำนวยการ
สถานศึกษาแห่งประเทศไทยที่มาพร้อมแสดง
ความยินดีในโอกาสเข้ารับตำแหน่ง รองเลขาธิการ
สภาการศึกษา ณ หน้าอาคาร ๑ สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา

สภาการศึกษาหารือการจัดทำแผนการศึกษา ระยะยาวร่วมกับสภาพัฒนา

เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๐๐ น.

เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์) พร้อมคณะประชุมหารือร่วมกับเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวว่า สืบเนื่องจากการประชุม เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ที่มีนายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) เป็นประธานการประชุม เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ได้เห็นชอบตามข้อเสนอของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการศึกษา และกำหนดให้ "การศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ" โดยมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบในการจัดทำแผนการศึกษา (Blueprint) เพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

โอกาสนี้ เลขาธิการสภาการศึกษา ได้ส่งมอบภาพถ่ายที่ระลึกจากการแข่งขันกีฬา "สานสัมพันธ์ ๓ สภา" ซึ่งเป็นการส่งเสริมความร่วมมือในการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

รมว.ศธ. สนทนาในรายการถ่ายทอดสด

"เวทีปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน"

เมื่อวันที่

๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) สนทนาในรายการถ่ายทอดสด "เวทีปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน" ทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๑๑ โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช) ที่ปรึกษารัฐมนตรี (ดร.ภาวิศ ทองโรจน์) เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์) รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.รัตนา ศรีเหรัญ) และผู้บริหาร ๔ องค์กรหลักร่วมให้ข้อมูลแนวทางในการพัฒนา

การศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา อาชีวศึกษา รวมถึงการศึกษาตลอดช่วงชีวิต การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร การวัดประเมินผล การใช้ข้อสอบที่ตรงกับหลักสูตรแนวทางการเรียนการสอน ที่เน้นให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ไม่ใช่ท่องจำเป็นคำ ๆ รวมถึงการศึกษาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ การเพิ่มการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น แท็บเล็ต ให้นำมาใช้ได้ทันทั่วถึง โดยให้ความสำคัญกับการผลิตเนื้อหาที่เหมาะสม บรรจุไว้ในแท็บเล็ตด้วย

สทศ. ร่วมระดมสมองจัดทำแผนปฏิบัติการ และพัฒนาบุคลากร ประจำปี ๒๕๕๗

เมื่อวันที่ ๑๘ - ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์) เป็นประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ และการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อให้ทุกสำนักฯ เสนอบทวิเคราะห์สาระองค์ความรู้เบื้องต้นของตัวชี้วัด (KPI) ของสำนักฯ และกิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมข้าราชการบรรจุใหม่และข้าราชการในส่วนภารกิจ สนับสนุนให้มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจนในการปฏิบัติงาน ณ วังริ้วสอร์ท จ.นครนายก

ทั้งนี้ เลขาธิการสภาการศึกษา ให้ข้าราชการในสำนักต่าง ๆ ได้แก่ สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ฯลฯ ได้ชี้แจงถึงแผนปฏิบัติการและแผนการดำเนินงานประจำปี พ.ศ.๒๕๕๗ โดยเปิด

โอกาสให้ข้าราชการในแต่ละสำนักร่วมอภิปรายและให้ข้อคิดเห็นเพื่อให้แผนการปฏิบัติราชการมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

เลขาธิการสภาการศึกษาหารือร่วมกับ ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย

เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ เลขาธิการ
สภาการศึกษา (ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์) ร่วมประชุม
หารือกับธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) โดยมี
Mr.Norman LaRocque, Senior Education Specialist
Mr.Winfried Wicklein, Principal Country Specialist
และ Dr.Oranuch Jetwattana, Senior Project Officer

เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนด้านการศึกษา เพื่อนำไปจัดทำยุทธศาสตร์การลงทุนด้านการศึกษา ณ ห้องประชุมโรงแรม ชั้น ๔ โรงแรม เดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ

สกศ. จัดกิจกรรมคาราวานหนังสือเด็ก

จ. พะเยา

เมื่อวันที่

๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จัดกิจกรรมการส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่าน : คาราวานหนังสือเด็ก โดยมีกิจกรรม เล่านิทาน ลากเส้นเล่นสี ฯลฯ พร้อมมอบตุ๊กตาและกระเป๋าให้เด็ก ๆ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่

๑. โรงเรียนอนุบาลพะเยาบ้านโทกหาวก มีที่ปรึกษาด้านวิจัย และ ประเมินผลการศึกษา สกศ.(นางสุรางค์ โพธิ์พฤชวงค์) เป็นประธาน
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านสาง มีผู้อำนวยการสำนักนโยบาย และแผนการศึกษา สกศ. (ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์) เป็นประธาน
๓. ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดพะเยา มี นายประสิทธิ์ จันทร์ตา เป็นประธาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ระดมความคิดเห็น ยกร่างแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

^{๘๘} **การศึกษา**^{๘๙} คือ ชุมทรัพย์ทางปัญญาที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ไม่มีใครแก่เกินเรียน รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาทุกช่วงชีวิต โดยนายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้สั่งการให้จัดทำแผนการศึกษาระยะยาวที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และได้เห็นชอบตามข้อเสนอของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จัดทำแผนการศึกษา (Blueprint) เพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้หารือกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำร่างแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยให้ครอบคลุมสาระการศึกษาตามกฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์การศึกษา ซึ่งได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙) นโยบายของรัฐบาล เสนอต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ยุทธศาสตร์ประเทศ (อนาคตประเทศไทย ๒๐๒๐) นโยบายด้านการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น และได้จัดประชุมหารือรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัด เพื่อระดมความคิดเห็นข้อเสนอแนะยกร่างแผนดังกล่าว ในวันพุธที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ ห้องกมลทิพย์ ชั้น ๒ โรงแรมสุโกศล พญาไท กรุงเทพฯ โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช) เป็นประธาน

นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การพัฒนาคนเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์สูงสุด จะทำให้คนเก่ง คนดี ต้องมีการวางแผนการพัฒนอย่างละเอียด เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สำหรับร่างแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตดังกล่าวนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาร่วมกันมาแล้ว หากทุกคนในที่ประชุมสามารถช่วยกันเติมเต็มให้ครอบคลุมสาระสำคัญโดยพิจารณา กฎหมายนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ก็จะทำให้ร่างแผนการศึกษานี้มีความสมบูรณ์ ส่วนการจัดทำแผนและทิศทางการศึกษาไทยต้องมีความชัดเจน เป็นรูปธรรม ตอบโจทย์ได้ สำหรับเรื่องของการต้องการกำลังคนนั้น จะต้องพิจารณาว่า ต้องการคนอย่างไร มีคุณลักษณะอย่างไร ผลิตแล้วได้ตรงตามความต้องการของตลาดหรือไม่ ต้องการสาขาใด จำนวนเท่าใดและต้องการเมื่อใด

ดร. ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์ เลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอร่างแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตว่า นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ให้ความสำคัญกับแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยประเด็นที่นายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญ คือ ทิศทางการศึกษาต้องกำหนดลักษณะคนไทยในอนาคตได้อย่างชัดเจน มองมิติการศึกษาให้กว้างโดยเชื่อมโยงกับสุขภาวะทุกด้าน (กาย ใจ สังคม ปัญญา) ต้องทราบความต้องการกำลังคนที่ชัดเจน สามารถบ่งชี้จำนวนการผลิตกำลังคนในแต่ละสาขา ทั้งคุณภาพการผลิต ระดับการศึกษา และทักษะที่ผลิตให้ตรงกับความต้องการของภาคเอกชน และกรอบการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทั้งหมดของประเทศ รวมทั้ง ต้องกำหนดสมรรถนะแต่ละช่วงวัยและปรับเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการผลิต ต้องจูงใจคนให้มาเรียนอาชีวะเพิ่มขึ้น และให้ความสำคัญกับการส่งต่อในแต่ละช่วงอายุ ต้องมีการกำหนด กำกับดูแล และบริหารจัดการให้ชัดเจน

แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตแบ่งเป็น ๕ ช่วง คือ ๑. ก่อนเกิดถึงช่วงอายุ ๐-๕ ปี (เด็กแรกเกิด - ปฐมวัย) ๒. ช่วงอายุ ๕ - ๑๔ ปี (เด็กนักเรียน) ๓. ช่วงอายุ ๑๕ - ๒๑ ปี (วัยรุ่น - นักศึกษา) ๔. ช่วงอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี (วัยแรงงาน) และ ๕. ผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป (ผู้สูงอายุ) โดยภาพรวมโครงสร้างประชากรของประเทศไทย ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน (ปี ๒๕๕๓) ซึ่งมี ๕.๘ ล้านคน เป็น ๘.๖ ล้านคน ในปี ๒๐๒๐ แต่จำนวนการเกิดจะน้อยลง จากปัจจุบัน (ปี ๒๕๕๓) มี ๑๒.๖ ล้านคน แต่ในปี ๒๐๒๐ จะลดลงเหลือ ๑๑.๑ ล้านคน ดังนั้น

การวางแผนการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และเพื่อเตรียมความพร้อมของแรงงานในการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต ไม่ว่าจะ เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบคมนาคม หรือ โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ของประเทศที่ต้องเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค และกลุ่มอาเซียน โดยมีเป้าหมายสำคัญให้คนไทยทุกคน ทุกช่วงอายุ ได้รับการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ คุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นอย่างรอบด้านให้ทันกับโลกศตวรรษที่ ๒๑

เป้าประสงค์การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในแต่ละช่วงวัย มีเป้าประสงค์ในการพัฒนาดังต่อไปนี้

๑. ก่อนเกิดถึงช่วงอายุ ๐-๕ ปี (เด็กแรกเกิด - ปฐมวัย) เป้าประสงค์การพัฒนา คือ

ในส่วนของพ่อแม่/คู่สมรสใหม่ : ต้องมีโอกาสได้รับความรู้ ความเข้าใจในการเตรียมตัวเป็นพ่อแม่พร้อมที่จะพัฒนาตนเอง

ในด้านของเด็ก : เด็กทุกคนต้องได้โอกาสเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัยทุกด้าน พร้อมทั้งจะพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพเมื่อโตขึ้น

๒. ช่วงอายุ ๕ - ๑๔ ปี (เด็กนักเรียน) เป้าประสงค์การพัฒนา คือ เด็กทุกคนมีภาวะโภชนาการที่เหมาะสม มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อพฤติกรรมเสี่ยง ปลูกฝังวัฒนธรรมอันดี และได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

๓. ช่วงอายุ ๑๕ - ๒๑ ปี (วัยรุ่น - นักศึกษา) เป้าประสงค์การพัฒนา คือ นักเรียน นักศึกษา ได้รับการพัฒนาคุณภาพที่เป็นมาตรฐานทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความสามารถในการทำงานกับผู้อื่นทั้งต่างวัยและต่างวัฒนธรรม สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และสามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน

๔. ช่วงอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี (วัยแรงงาน) เป้าประสงค์การพัฒนา คือ แรงงานมีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีระบบการออมที่มั่นคง สามารถเข้าถึงแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ ได้รับความคุ้มครองด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัยในการทำงาน และกฎหมายแรงงาน ตามหลักการทำงานที่มีคุณค่า

๕. ผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป (ผู้สูงอายุ) เป้าประสงค์การพัฒนา คือ

ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ มีหลักประกันทางสุขภาพที่ครอบคลุม ได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน อยู่อย่างมีศักดิ์ศรี มีบทบาทในการถ่ายทอดสืบสานภูมิปัญญา ความรู้ โดยมีครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันหลักที่ให้การสนับสนุน

ทั้งนี้ สำนักงานฯ จะนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุม ไปปรับแผนให้มีความครอบคลุมมากขึ้นและจะเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำรายละเอียดแผนในเชิงลึก ใน ๔ ประเด็น คือ ๑) การบริหารและจัดการศึกษา ๒) องค์กรความรู้ ทักษะ สมรรถนะ แนวการจัดการเรียนรู้ ๓) การวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน และ ๔) การติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผล โดยกำหนดจัดประชุม ในวันที่ ๒๒, ๒๔ และ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ ที่โรงแรมเดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ เพื่อให้แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เดินหน้าเต็มกำลังownikทุกภาคส่วน ร่วมทำแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

หลังจากที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จัดทำร่างแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัด เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรมสุโกศล กรุงเทพฯ โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช) เป็นประธานการประชุมพร้อมเดินหน้าเต็มกำลังโดยจัดประชุมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฯลฯ เพื่อจัดทำรายละเอียดของแผนใน ๔ ประเด็น คือ ๑) การบริหารและจัดการศึกษา ๒) องค์กรความรู้ ทักษะ สมรรถนะ แนวการจัดการเรียนรู้ ๓) การวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน และ ๔) การติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผล ในวันที่ ๒๒, ๒๔ และ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ โดยมี ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์ เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นประธาน และ ดร.รัตนา ศรีเหรัญ รองเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนการศึกษา

ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์ เลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวว่า เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖ นายกรัฐมนตรี ได้สั่งการให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบการจัดทำแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต จึงได้จัดประชุมเพื่อยกร่างแผนดังกล่าว และจะรวบรวมสาระทั้งหมด นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

ผลการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำรายละเอียดแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ใน ๔ ประเด็นหลัก เมื่อวันที่ ๒๒, ๒๔ และ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ มีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมกว่า ๗๐๐ คน และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกว่า ๔๐ หน่วยงาน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญในแต่ละช่วงอายุได้ดังนี้

๑. การพัฒนาช่วงก่อนเกิด-ช่วงอายุ ๐-๕ ปี ในช่วงก่อนเกิด-ช่วงอายุ ๐-๕ ปี นี้ ปัญหาที่พบในด้านของพ่อแม่ คือ ยังขาดการเตรียมความพร้อมในการเป็นพ่อแม่ หญิงตั้งครรภ์ขาดความรู้ ความเข้าใจในการดูแลตนเอง และมีปัญหาการตั้งครรภ์ทั้งที่ยังไม่พร้อม สำหรับด้านเด็กช่วงอายุ ๐- ๕ ปี ยังมีปัญหาดังนี้คือ เด็กแรกเกิดได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมแม่น้อยกว่า ๖ เดือน ทำให้มีภาวะทุพโภชนาการ ขาดสารอาหาร และพัฒนาการล่าช้า ไม่สมวัย เด็กเรียนรู้ช้าและผิดวิธี เด็กไม่ได้รับการดูแลให้ความรู้ที่เหมาะสม รวมทั้ง ศูนย์เด็กเล็กไม่ได้มาตรฐาน และมีไม่เพียงพอ ขาดครูปฐมวัยและบุคลากรสนับสนุน

ด้วยเหตุนี้ ในด้านการศึกษาสำหรับพ่อแม่ จึงต้องให้ความรู้แก่ผู้อยู่ในวัยเจริญพันธุ์เกี่ยวกับเพศศึกษาและการตั้งครรภ์ที่มีคุณภาพ รวมทั้งให้บริการและให้ความรู้ที่ถูกต้องตลอดระยะเวลาของการตั้งครรภ์ และควรให้ความรู้พ่อแม่ว่าถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมที่เด็กควรได้รับสารอาหารและการฉีดวัคซีนป้องกัน

ส่วนเด็กในช่วงนี้ไม่ควรเน้นการเรียนวิชาการ ควรเน้นจินตนาการ การเรียนรู้ผ่านการเล่น และพัฒนาศักยภาพเด็กตามวัย ไม่ควรให้เด็กเรียนรู้มากเกินไป ควรส่งเสริมให้ใช้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ สอนให้เด็กรู้จักปรับตัวกับสังคมได้ มีทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ทั้งต้องบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความมีระเบียบวินัย ระบบคิด (การมาก่อน-หลัง) ฯลฯ รวมถึงให้ความรู้เรื่องสุขอนามัย เช่น วิธีการล้างมือ การกินอาหาร และควรส่งเสริมทักษะด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นควบคู่ไปด้วย เช่น ดนตรี ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรให้เรียนรู้เพิ่มเติม ด้านภาษา เนื่องจากเด็กวัยนี้จะเรียนรู้ภาษาได้เร็วกว่าวัยอื่น จึงควรส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนโดยเจ้าของภาษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเป็นพลเมืองและพลโลกในศตวรรษที่ ๒๑ และควรคำนึงถึงกลุ่มเด็กด้อยโอกาสด้วยเนื่องจากมีพัฒนาการด้านภาษาช้ากว่าเด็กกลุ่มอื่น

เด็กในช่วง อายุ ๐-๕ ปีนี้ มีความต้องการกำลังคนที่มีคุณภาพในด้านต่างๆ มาช่วยในการดูแลและพัฒนา ได้แก่ ครูปฐมวัยที่มีจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบและรักในอาชีพครู นักการศึกษาพิเศษ นักพัฒนาแนะแนว จิตแพทย์ กุมารแพทย์ พยาบาล และนักโภชนาการ นอกจากนี้ ทุกชุมชน โรงเรียน และสถานประกอบการ ควรมีศูนย์ดูแลเด็กเล็กที่ได้มาตรฐานและเพียงพอ

ในด้านการติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผล มีตัวชี้วัดที่มุ่งหวังร่วมกันในระดับกระทรวง ได้แก่ ร้อยละของเด็กปฐมวัย (๓ - ๕ ปี) ที่เข้าเรียนจะเพิ่มขึ้น จำนวนผู้ดูแลเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานจะเพิ่มขึ้น และร้อยละของเด็กปฐมวัย (๐ - ๕ ปี) ที่มีพัฒนาการสมวัยทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์สังคม เพิ่มขึ้น

๒. การพัฒนาช่วงอายุ ๕-๑๔ ปี ในช่วงอายุ ๕-๑๔ ปี นี้ ปัญหาที่พบ คือ ช่องว่างของโอกาสและคุณภาพทางการศึกษาระหว่างเมืองและชนบท เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสไม่ได้รับบริการและการช่วยเหลืออย่างเต็มที่ จำนวนเด็กออกกลางคัน และเด็กจบการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่ได้เรียนต่อสูง คุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษามีความแตกต่างกันและอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เด็กขาดคุณภาพและทักษะสำคัญต่อการดำรงชีวิต การเรียนรู้ซ้ำ IQ / EQ ต่ำ ทักษะภาษาอังกฤษต่ำ ปัญหายาเสพติด จำนวนคุณแม่วัยใสสูง คุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนจากผลสอบ O-NET และการเปลี่ยนครูผู้สอนบ่อย

ด้วยเหตุนี้ จึงควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา สำหรับผู้ที่จะเข้าสู่อาชีพ ควรมีการเตรียมความรู้ด้านอาชีพ โดยมีการสำรวจความถนัดและความสนใจของเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วออกไปประกอบอาชีพ ควรเพิ่มเรื่องทักษะอาชีพเบื้องต้น และควรเน้นให้เด็กมีทักษะชีวิต รู้จักการแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นเรื่องรักการอ่าน การรักษาสິงแวดล้อม การตัดสินใจ รวมทั้ง การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์สุจริต ระเบียบวินัย โดยหลักสูตรควรเน้นเรื่องกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดให้มากขึ้น เพราะจะช่วยปลูกฝังให้เด็กมีคุณลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้ หลักสูตรควรเพิ่มเติมเรื่องเพศศึกษาเพื่อให้เด็กมีความรู้และประพฤติตนอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่น รวมทั้ง ควรมีการส่งเสริมการสร้างนิสัยการออมให้แก่เด็กด้วย ซึ่งจะทำให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ มีความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีความเป็นพลเมืองและพลโลก รวมทั้งกล้าคิด กล้าแสดงออก

สำหรับการติดตามประเมินผล มีตัวชี้วัดที่มุ่งหวังร่วมกันในระดับกระทรวง ได้แก่ สัดส่วนของเด็กที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาเพิ่มขึ้น อัตราการเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับเพิ่มขึ้น ร้อยละของเด็กที่จบมัธยมศึกษาตอนต้นและไม่เรียนต่อลดลง คะแนนผลการทดสอบ O-NET แต่ละระดับ และ B-NET, I-NET เพิ่มสูงขึ้น และร้อยละของเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยง (จำนวนคุณแม่วัยใส จำนวนคดีเด็กที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวนคดีการทะเลาะวิวาทของเด็ก) ลดลง

๓. การพัฒนาช่วงอายุ ๑๕-๒๑ ปี ในช่วงอายุ ๑๕-๒๑ ปี ปัญหาที่พบ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับขาดทักษะ ความรู้ และสมรรถนะด้านวิชาชีพ รวมทั้งทักษะชีวิต ความไม่พร้อมในการตั้งครุฑ มีพฤติกรรมเสี่ยงทางด้านสุขภาพ มีทัศนคติและค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง เรื่องเพศสัมพันธ์ และมีทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ

ด้วยเหตุนี้ จึงควรปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรในบางสาขาอาชีพให้ทันสมัย ตรงกับสถานการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งควรให้มีการเรียนเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน กฎหมายแรงงาน การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานและควรเพิ่มเนื้อหาในหลักสูตรที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ๙ ความสำเร็จ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย ขยันอดทน ทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ การใฝ่เรียนรู้ การประหยัดและความปลอดภัย นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนด้านภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ จีน รัสเซีย เกาหลี เพื่อผลิตแรงงานรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งควรปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตรจากเดิมที่เน้น Content Based (การเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหา) เป็น Competency Based (การเรียนการสอนที่เน้นการสร้างสมรรถนะและ

ทักษะ) และในการกำหนดหลักสูตรควรให้ภาคผู้ใช้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นด้วย สำหรับการติดตามประเมินผล มีตัวชี้วัดที่มุ่งหวังร่วมกันในระดับกระทรวง ได้แก่ คะแนนผลการทดสอบด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน (PISA) เพิ่มสูงขึ้น คะแนนผลการทดสอบ O-NET, V-NET, B-NET, I-NET, N-NET U-NET เพิ่มสูงขึ้น อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ/อาชีพ) เพิ่มขึ้น ร้อยละของเด็กที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษามีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาและมึงานทำ ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อคุณภาพบัณฑิต สัดส่วนคุณแม่ไว้อยู่ที่ห้องไม่พร้อมลดลง อัตราการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะจากครัวเรือนที่ยากจน และสัดส่วนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาโดยเฉพาะนักเรียนที่พิการมึงานทำเพิ่มขึ้น

ดังกล่าวก่อนเข้าสู่วัยแรงงาน และควรให้ความรู้เรื่อง การเป็นประชาคมอาเซียน และภาษาอังกฤษ รวมทั้ง เรื่องการออมให้แก่แรงงานเพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผน ใช้จ่ายและเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ นอกจากนี้ สถานประกอบการควรมีการเตรียมความพร้อม ให้กับแรงงานที่กำลังตั้งครรรค์ โดยมีการจัดอบรม การวางแผนและการดูแลตนเองระหว่างตั้งครรรค์

๔. การพัฒนาช่วงอายุ ๑๕-๕๕ ปี ในช่วงอายุ ๑๕-๕๕ ปี ปัญหาที่พบ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับขาด ทักษะในการปฏิบัติงาน ขาดแรงงานในภาคบริการ อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ซึ่งมีความจำเป็นต่อ การพัฒนาประเทศ ภาคผลิตและภาคบริการ รวมทั้ง ขาด ข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับ การลงทุนและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

ด้วยเหตุนี้ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ต้องมีการเตรียมความพร้อม และเสริมสร้างความรู้ให้ แรงงานสามารถแข่งขันกับแรงงานชาติอื่นได้ ในการเข้า สู่ประชาคมอาเซียน และสถานประกอบการควรให้ การสนับสนุนแรงงานให้ได้มีโอกาสเรียนรู้ เพิ่มพูนทักษะ และประสบการณ์ ให้แรงงานได้เรียนรู้ระหว่างการทำงาน รวมทั้ง ให้ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการรับครู อาจารย์ และนักศึกษาฝึกงานเข้ามาเรียนรู้เทคโนโลยีใน สถานประกอบการเพื่อให้ก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ทั้งควรมีการจัดฝึกอบรม ศึกษาดูงานให้ เยี่ยมชมสถานประกอบการเพื่อเป็นโอกาสให้ผู้ผลิตและ ผู้บริการได้เรียนรู้และรู้จักซึ่งกันและกัน

หลักสูตรการศึกษาควรบรรจุเรื่องกฎหมายแรงงาน ความปลอดภัยในการทำงาน และการประกันสังคมรวมถึง สิทธิต่าง ๆ ของแรงงานเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่อง

ส่วนความต้องการกำลังคน ภาคผู้ใช้มีความต้องการ กำลังคนที่มีความรู้ ทักษะเฉพาะ และสมรรถนะในการ ประกอบอาชีพ มีพฤติกรรมที่ดี เช่น มีความซื่อสัตย์ มีจิตสาธารณะ เป็นต้น โดยมีความต้องการในทุกสาขา ทั้งภาคบริการ (โลจิสติกส์ การดูแลสุขภาพ) ภาค อุตสาหกรรม (คมนาคมขนส่ง ก่อสร้าง เกษตรอุตสาหกรรม แปรรูป โทรคมนาคม) และภาคการท่องเที่ยว (โรงแรม ภัตตาคาร/ร้านอาหาร มัคคุเทศก์ ธุรกิจนำเที่ยว) แต่ ภาคผู้ผลิตยังไม่มีข้อมูลความต้องการกำลังคนที่ชัดเจน จึงขอให้ภาคผู้ใช้แรงงาน ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และ สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็น ผู้รวบรวมและให้ข้อมูลความต้องการกำลังคนทั้งในเชิง ปริมาณและคุณภาพ เพื่อภาคผู้ผลิตจะได้มีข้อมูลและ ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ การลงทุน และ

ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ การลงทุนและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

สำหรับการติดตามประเมินผล มีตัวชี้วัดที่มุ่งหวังร่วมกันในระดับกระทรวง ได้แก่ กำลังแรงงานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ มีความรู้พื้นฐานไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนหลักสูตรที่ได้มาตรฐานตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพในภาคอุตสาหกรรมและบริการที่สอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศเพิ่มขึ้น อัตราการอ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกปี สัดส่วนกำลังแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงระบบประกันสังคมและการออมมากขึ้น และร้อยละของกำลังแรงงานที่ได้รับการอบรม/ให้ความรู้การเตรียมตัวสำหรับวัยผู้สูงอายุ

๕. การพัฒนาช่วงอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป ในช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ปัญหาที่พบ คือ ขาดผู้ดูแลเมื่อเกิดอุบัติเหตุทางกายภาพ ขาดผู้ดูแลที่มีความรู้ ผู้สูงอายุมีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน ถูกหลอกลวงจากครอบครัวและสังคม ถูกทอดทิ้งให้อยู่บ้านตามลำพังและขาดหลักประกันด้านคุณภาพชีวิต ขาดความรู้ในการเตรียมตัวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ รวมทั้ง ไม่ให้ความสำคัญในภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ

ด้วยเหตุนี้ จึงควรให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพหลังวัยเกษียณ เช่น การมองโลกในแง่บวก วิธีการแก้ความเครียด การพักผ่อนให้เพียงพอ วันละ ๖-๘ ชั่วโมง การบริโภคอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ การฝึกสมาธิสวดมนต์ การมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว

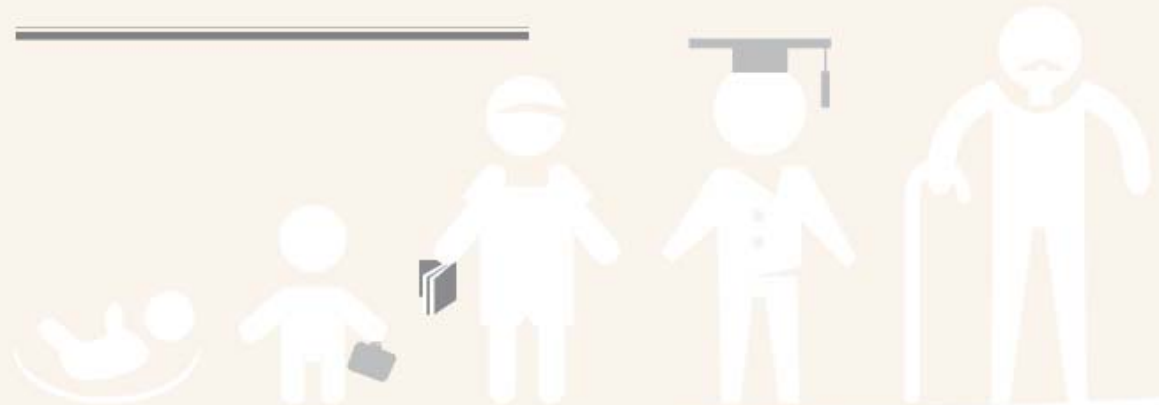
การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับช่วงวัย รวมทั้ง การส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สมองเพื่อคิดวิเคราะห์ เช่น การอ่านหนังสือซึ่งจะช่วยเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาว มีสุขภาพกายใจที่แข็งแรงและควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาสู่คนรุ่นหลัง นอกจากนี้ ควรมีการเตรียมความพร้อมให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่กลุ่มผู้ที่ดูแลผู้สูงอายุ และควรมีการเตรียมกำลังคนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุจากต่างชาติที่จะมาอาศัยในประเทศไทยด้วย

สำหรับการติดตามประเมินผล มีตัวชี้วัดที่มุ่งหวังร่วมกันในระดับกระทรวง ได้แก่ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบการดูแลผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น จำนวนและสัดส่วนระบบการดูแล

ระยะยาว (long term care) และผู้บริบาล (care giver) ที่มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น ร้อยละของสถานศึกษาที่เปิดสอน สาขาการดูแลระยะยาว (long term care) และผู้บริบาล (care giver) เพิ่มขึ้น และร้อยละของผู้สูงอายุที่มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาใน สถานศึกษาเพิ่มขึ้น

ผลสรุปที่ได้จากการประชุมทั้งหมดนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จะหารือและจัดทำแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนนำเสนอ ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาและนำเสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาการของไทย

สืบเนื่องจากคำแถลงนโยบายการศึกษาของ นายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่จะเร่งพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โดยปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย อันประกอบด้วยยกระดับองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานสากล จัดโครงการตำราแห่งชาติที่บรรจุความรู้ที่ ก้าวหน้าและได้มาตรฐาน ส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริม การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น จัดระบบการจัดการความรู้ ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษา ทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและ ทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความเป็นท้องถิ่นและ ความเป็นไทย เพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาทุก ระดับ ขึ้น โดยวัดผลจากการทดสอบมาตรฐานระดับชาติ และนานาชาติ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มุ่งสร้างจริยธรรมในระดับปัจเจก รวมทั้งสร้าง ความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความเสมอภาค และดำเนินการให้การศึกษาเป็นพื้นฐานของสังคม ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

พัฒนาการ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของไทย

ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะคิด และพฤติกรรม ตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ได้ ระบบการศึกษาไทยปัจจุบันในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้มีการจัดระบบการศึกษาขั้นประถมศึกษา ๖ ปี ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ปี และชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ๓ ปี หรือ ระบบ ๖ : ๓ : ๓

นิยามความหมาย

การจัดการศึกษาในประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลการจัดระบบการศึกษา ได้ให้คำนิยามความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร เป็นข้อกำหนดว่าด้วยจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และ เนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อ

พัฒนาการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปรับปรุงระบบการจัดการศึกษา โดยการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นเพื่อจัดการเรียนการสอนจากเดิมที่ใช้วัง วัดและบ้าน การปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาไทยในระยะแรก ประกาศใช้แผนการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีจุดหมายเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับสรรหาบุคคลเข้ามารับราชการ และเพื่อใช้การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคม และมีชื่อเรียกแตกต่างกันตามยุคสมัย บทความฉบับนี้จะกล่าวถึงเฉพาะเหตุการณ์ ๒ ช่วงระยะเวลา คือ ก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๔๓) และหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๔ - ปัจจุบัน)

• ก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๔๓)

หลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๐๓ แบ่งเป็น ๔ ฉบับ คือ หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ใช้เวลาเรียน ๔ ปี หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๐๓ ใช้เวลาเรียน ๓ ปี เพื่อเตรียมการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น ๗ ปี หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ใช้เวลาเรียน ๓ ปี และหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๐๓ ใช้เวลาเรียน ๒ ปี

หลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๐๓ ใช้อยู่ประมาณ ๑๕ ปี รัฐบาลมีแนวโน้มให้จัดการศึกษาภาคบังคับได้เพียง ๖ ปี จึงต้องปรับปรุงระบบการศึกษา นำรายงานผลการวิจัยหลักสูตร ๒๕๐๓ จากหน่วยงาน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาต่าง ๆ ค้นหาข้อดีและข้อควรปรับปรุง ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตร ได้

เสนอผลการวิเคราะห์หลักสูตร ๒๕๐๓ โดยมีข้อเสนอให้ปรับระบบการศึกษา เป็น ๖ : ๓ : ๓ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนทั้งโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๒๑ และ ๒๕๒๔ ปรับปรุงหลักสูตรตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ โดยปรับระบบการศึกษา เป็นระดับประถมศึกษา ๖ ปี มัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย ๓ ปี ในระยะ ๑๐ ปี ของการใช้หลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๒๑ และพุทธศักราช ๒๕๒๔ กรมวิชาการได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรทั้ง ๓ ระดับโดยตลอด พบว่า หลักสูตรมีปัญหาในทางปฏิบัติ กล่าวคือ กระบวนการของหลักสูตร ขาดปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และความจำเป็นของสังคมโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้สามารถพึ่งตนเองได้ และการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โครงสร้างของหลักสูตรบางส่วนยังไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้สนองแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะการเตรียมการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น ๙ ปี มีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตน และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถลงมือทำประโยชน์ให้สังคมตามความสามารถของตน เป็นหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ครบทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติ ค่านิยมที่พึงประสงค์ เน้นการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการในท้องถิ่นให้มากขึ้น และให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการในทุกกลุ่มประสบการณ์ ทุกวิชา และทุกระดับชั้น

• ภายหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ (พ.ศ.๒๕๔๔ - ปัจจุบัน)

ในปี ๒๕๔๐ มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่มีสาระสำคัญของการกระจายอำนาจจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นกฎหมายสำคัญนำไปสู่การตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ที่ให้ส่วนกลางคือ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง ๑๒ ปี ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็น ๔ ช่วงชั้น ช่วงชั้นละ ๓ ปี คือ ช่วงชั้นที่ ๑ (ป.๑-๓) ช่วงชั้นที่ ๒ (ป.๔ - ๖) ช่วงชั้นที่ ๓ (ม.๑ - ๓) และช่วงชั้นที่ ๔ (ม.๔ - ๖) เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการถ่ายโอนการศึกษาทุกระบบ และสามารถให้เรียนรู้ได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เน้นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทั้งในกลุ่มสาระ ข้ามกลุ่มสาระ และบูรณาการกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากสื่อที่หลากหลายและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ หลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถดำเนินการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

แนวทางการจัดการศึกษาสู่อนาคต : การปฏิรูปหลักสูตรใหม่

อย่างไรก็ดี วิธีการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ในหลักสูตรเดิมปรับตัวไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน การจัดอันดับผลการศึกษาขององค์กรระหว่างประเทศพบว่า คุณภาพและศักยภาพของผู้เรียนไทยมีคะแนนต่ำกว่าคะแนนกลางหรือค่ามัธยฐานที่กำหนด (๕๐๐) อาทิ PISA มีคะแนนวิชา การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในปี ๒๕๕๒ (ค.ศ. ๒๐๐๙) เท่ากับ ๔๒๑, ๔๑๙ และ ๔๒๕ ตามลำดับ โครงการ TIMSS ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์และ วิชาวิทยาศาสตร์ ในปี ๒๕๕๔ (ค.ศ. ๒๐๑๑) เท่ากับ ๔๔๖ และ ๔๕๖ การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ จึงเป็นความจำเป็นเพื่อพัฒนา

ผู้เรียนไทยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีผลการจัดอันดับทางการศึกษาที่สูงขึ้น พร้อมรับความท้าทายการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบการศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ร่างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่ทั้งระบบ กำหนดรายวิชาและเนื้อหาในหลักสูตร ดำเนินโครงการตำราเรียนแห่งชาติ ทั้งตำราเรียน สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อนุมัติต้นฉบับตำราเรียน ทดสอบหลักสูตรและรายวิชา วางแผน

การประกาศใช้หลักสูตรใหม่ทั่วทั้งระบบการศึกษาของประเทศ

คณะกรรมการชุดนี้ได้เสนอกรอบแนวคิดภาพรวมของ (ร่าง) โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับใหม่ โดยจัดทำพิมพ์เขียวหลักสูตร กำหนดกลุ่มความรู้ (Knowledge Clusters) เป็น ๖ กลุ่ม ได้แก่ ภาษาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ การดำรงชีวิตและโลกของงาน ทักษะสื่อและการสื่อสาร สังคมและความเป็นมนุษย์ และกลุ่มอาเซียน ภูมิภาคและโลก ค่านิยมและเจตคติ ๖ ประการ ทักษะสำคัญ ๑๐ ด้าน และประสบการณ์เรียนรู้ ๖ เครื่องมือ เพื่อนำพาผู้เรียนออกจากห้องเรียนก้าวสู่โลกของโครงการ มีกิจกรรมการฝึกฝนและเรียนรู้ที่สนุกสนาน ตื่นเต้น ท้าทาย และพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ

ฟอนต์

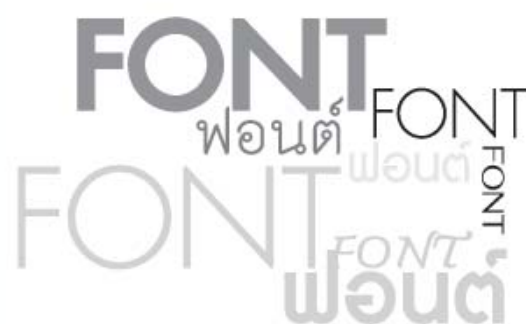
แห่งชาติ

ฟอนต์ (Font) คือ ชุดแบบอักษร ประกอบด้วยตัวอักษร ตัวเลข เครื่องหมายวรรคตอน รวมถึง อักษรภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์หรือทางเทคนิค ในการสร้างเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ ผู้ใช้สามารถเลือกใช้ฟอนต์ เปลี่ยนขนาดฟอนต์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ชุดแบบอักษรที่ใช้ในเอกสารแต่ละเรื่องทำให้เกิดความรู้สึกต่อเอกสารฉบับนั้นที่แตกต่างกันไป บ้างก็ให้ความรู้สึกที่เป็นทางการ ความรู้สึกสนุกสนาน ความรู้สึกสวยงามอ่อนช้อย และในเมื่อชุดแบบอักษรทำให้เกิดคุณค่าและเอกลักษณ์จึงทำให้มีการสงวนลิขสิทธิ์ในการใช้งาน เคยมีผู้นำชุดอักษรบางชุดไปใช้งานโดยไม่รู้ว่าจะได้มีการละเมิดลิขสิทธิ์และถูกฟ้องร้องมาจำนวนไม่น้อย จึงเป็นที่มาของบทความวันนี้ที่จะแนะนำให้ทุกท่านได้รู้จักกับฟอนต์แห่งชาติเพื่อความปลอดภัยในการใช้งานโดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และไม่มีค่าใช้จ่ายต่อไป

ฟอนต์แห่งชาติ หมายถึง ชุดแบบอักษรสิบสามแบบที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกับสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เผยแพร่หลังจากจัดประกวดเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและสร้างสรรค์ชุดแบบอักษรอันเป็นอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ฟอนต์เหล่านี้บางครั้งเรียกกันง่าย ๆ ว่า ฟอนต์ซิปป้า (มาจากชื่อย่อภาษาอังกฤษของสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติฯ Software Industry Promotion Agency (Public Organization) ย่อว่า SIPA)

ชุดแบบอักษรทั้งสิบสามประกอบด้วย

- TH Sarabun PSK
- TH Chamornman
- TH Krub
- TH Srisakdi
- TH Niramit AS
- TH Charm of AU
- TH Kodchasan
- TH K2D July8
- TH Mali Grade 6
- TH KoHo
- TH Chakra Petch
- TH Fah Kwang
- TH Bai Jamjuree CP

ตัวอย่างรูปแบบอักษรดังแสดงในตารางข้างล่างนี้

ที่	ชื่อฟอนต์	ตัวอย่าง
๑	TH Sarabun PSK	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๒	TH Chamornman	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๓	TH Krub	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๔	TH Srisakdi	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๕	TH Niramit AS	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๖	TH Charm of AU	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๗	TH Kodchasan	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๘	TH K2D July8	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๙	TH Mali Grade 6	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๑๐	TH Chakra Petch	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๑๑	TH Bai Jamjuree CP	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๑๒	TH KoHo	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์
๑๓	TH Fah Kwang	กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์

ท่านสามารถดาวน์โหลดฟอนต์เหล่านี้มาใช้งานได้ฟรี โดยหลายวิธี ดังนี้

วิธีที่ ๑ ไปที่ www.google.co.th แล้วใช้คำค้นว่า ฟอนต์แห่งชาติ

วิธีที่ ๒ ไปที่เว็บไซต์ของฟอนต์.คอม <http://www.f0nt.com/release/13-free-fonts-from-sipa/>

วิธีที่ ๓ ไปที่เว็บไซต์ของสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติฯ www.sipa.or.th แล้วเลือกดาวน์โหลด และเลือก SIPA Font ตามลำดับ

ฟอนต์ชุดนี้รองรับการใช้งานบนระบบปฏิบัติการทั้ง Microsoft Windows ระบบปฏิบัติการ Open source THAI OS Ubuntu และระบบปฏิบัติการ Mac OS และเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรี มีมติให้หน่วยงานฝ่ายบริหารทั้งหมดใช้ชุดแบบอักษร "TH Sarabun PSK" เป็นมาตรฐานเดียวกัน แทนที่ชุดแบบอักษรเดิมที่ซื้อมาจากบริษัทเอกชน เช่น ชุดแบบอักษร "Angsana New", "Browallia New", "Cordia New" และ "EucrosiaUPC" ตาม "โครงการฟอนต์มาตรฐานราชการไทย" ที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเสนอ โดยให้เหตุผลว่าจะได้ไม่มีปัญหาเรื่องลิขสิทธิ์ และได้ขอความร่วมมือไปยังฝ่ายนิติบัญญัติและตุลาการให้สนับสนุนการใช้ชุดแบบอักษรนี้ด้วย ซึ่งในเวลาต่อมา ราชกิจจานุเบกษาเปลี่ยนจากชุดแบบอักษร "Angsana New" มาใช้ "TH Sarabun PSK" ตามนโยบายของรัฐบาล ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ ฉบับแรกที่ปรากฏ คือ ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๘ ตอน ๑ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๔ ซึ่งมีประกาศแปดเรื่อง อาทิ "กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองใบรับรองแบบอากาศยานหรือใบรับรองแบบส่วนเพิ่มเติมที่ออกโดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือประเทศที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย เพื่อขอใบสำคัญสมควรเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓"

สำหรับท่านที่ต้องการใช้งานรูปแบบอักษรไทยอย่างถูกลิขสิทธิ์โดยไม่มีค่าใช้จ่าย อย่าลืมทดลองติดตั้งและเลือกใช้งานฟอนต์แห่งชาตินะคะ ท่านจะเห็นงานเอกสารที่สวยงามไม่แพ้ใครเลยทีเดียว

แผนที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๔๔/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๑๑๒๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๐๐๘๓ www.onec.go.th

แผนการศึกษา

เพื่อพัฒนาคน ตลอดช่วงชีวิต

เป้าประสงค์การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

เป้าประสงค์การพัฒนา

ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ มีหลักประกันทางสุขภาพที่ครอบคลุม ได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน อยู่อย่างมีศักดิ์ศรี มีบทบาทในการถ่ายทอดสืบสานภูมิปัญญา ความรู้ โดยมีครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันหลักที่ให้การสนับสนุน

เป้าประสงค์การพัฒนา

พ่อแม่/คู่สมรสใหม่ ต้องมีโอกาส ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในการเตรียมตัวเป็นพ่อแม่ พร้อมทั้งพัฒนาตนเอง เด็กทุกคน ต้องได้โอกาสเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัยทุกด้าน พร้อมทั้งจะพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ เมื่อโตขึ้น

เป้าประสงค์การพัฒนา

แรงงานมีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีระบบการออมที่มั่นคง สามารถเข้าถึงแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ ได้รับความคุ้มครองด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัยในการทำงานและกฎหมายแรงงาน ตามหลักการทางานที่มีคุณค่า

เป้าประสงค์การพัฒนา

เด็กทุกคนมีภาวะโภชนาการที่เหมาะสม มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อพฤติกรรมเสี่ยง ปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าประสงค์การพัฒนา

นักเรียน นักศึกษา ได้รับการพัฒนาคุณภาพที่เป็นมาตรฐาน ทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความสามารถในการทำงานกับผู้อื่นทั้งต่างวัยและต่างวัฒนธรรม สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และสามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน

วารสารการศึกษาไทย
THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๔๔/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๘๑๒๓ ต่อ ๑๑๒๒ โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๐๐๔๓ www.onec.go.th

